

OPROEP TOT INDIENEN VAN VOORSTELLEN

VOOR DE O&O OPDRACHT: KWALITATIEF

TWEETALIG ONDERWIJS NEDERLANDS –

VLAAMSE GEBARENTAAL

INLEIDING

Sinds het decreet van 5 mei 2006 houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal¹, is de Vlaamse gebarentaal (hierna VGT) een erkende taal in Vlaanderen.

In het decreet zelf worden er weinig concrete gevolgen verbonden aan die erkenning. Uit artikel 8 volgt echter dat de Vlaamse regering “alle initiatieven moet nemen die nuttig en nodig zijn om het gebruik van de Vlaamse Gebarentaal mogelijk te maken in de verschillende gebieden die onder haar bevoegdheid ressorteren”. In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat de erkenning een startpunt is voor verdere concrete wetgeving (“de Vlaamse overheid aanvaardt het bestaan van die taal ook op juridisch vlak en behandelt ze als dusdanig”).

Daarnaast heeft Vlaanderen onder het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap binnen het onderwijs ook de verplichting om het leren van gebarentaal te vergemakkelijken en de taalkundige identiteit van de gemeenschap van doven te bevorderen (artikel 24, 3, b); en om passende maatregelen te nemen om leerkrachten aan te stellen, met inbegrip van leerkrachten met een handicap, die zijn opgeleid voor gebarentaal (artikel 24, 4).

Een tweetalig onderwijsaanbod Nederlands-VGT in het gewoon basisonderwijs waarbij zowel het Nederlands als de Vlaamse Gebarentaal de onderwijstaal is, is een manier om vanuit onderwijs invulling te geven aan de erkenning van VGT en zo bij te dragen aan de ontwikkeling van die taal en de emancipatie van de groep voor wie het een eerste taal is.

Op dit moment wordt het wettelijk voorwaardenscheppend kader voorbereid zodat het mogelijk wordt om ‘tweetalig onderwijs Nederlands - VGT’ in te richten in het gewoon basisonderwijs. Dit gebeurt in nauw overleg met de doelgroep en experts.

¹ Decreet van 5 mei 2006 houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal, *B.S.* 17 juli 2006

Het wettelijk kader voor het 'tweetalig aanbod Nederlands - Vlaamse Gebarentaal' zal afwijkingen en specifieke bepalingen bevatten m.b.t. onderwijstaal, taalvereiste leerkrachten, inschrijvingsrecht, onderwijsaanbod en onderwijsdoelen, programmatie- en rationalisatienormen, omkadering en werkingsmiddelen en kwaliteitstoezicht.

Bij de implementatie van tweetalig onderwijs Nederlands – VGT houden we voor ogen dat zowel de beheersing van de Vlaamse Gebarentaal als het Nederlands door alle lerenden een belangrijke bijdrage kan leveren om de emanciperende rol van het onderwijs ten volle waar te maken.

Het initiatief tot het oprichten van een concreet aanbod 'tweetalig onderwijs Nederlands-VGT' ligt niet bij de overheid, dat initiatief is vrij. Een onderwijsverstrekker die een tweetalig aanbod wil inrichten kan dus zelf bepalen hoe hij, binnen het regelgevend kader, dit aanbod concreet zal invullen.

Omdat onderwijs maatwerk is en onderwijsverstrekkers in Vlaanderen nog geen ervaring hebben met het aanbod, is het belangrijk dat we die scholen ook voldoende kennis en handvaten aanreiken opdat zij kwaliteitsvol tweetalig onderwijs Nederlands – VGT kunnen inrichten waarmee emanciperend en inclusief onderwijs voor gebarentaligen wordt gerealiseerd en waarbij de leerlingen die dit tweetalig onderwijs volgen zowel de Nederlandse taal als de VGT sterk beheersen.²

Momenteel is er in het Vlaamse onderwijs echter weinig kennis over het organiseren van dergelijk onderwijs. Om te vermijden dat scholen vanuit intuïtie gaan experimenteren en dat de inspanningen die geleverd gaan worden door scholen, leerkrachten en leerlingen weinig resultaat hebben, is er nood aan meer wetenschappelijk onderbouwde kennis over welke didactiek en welke organisatievormen leiden tot kwaliteitsvol onderwijs Nederlands – Vlaamse Gebarentaal. Daarom willen we via dit onderzoek een **duidelijk en evidence informed kader ontwikkelen om dit kwaliteitsvol te organiseren in het basisonderwijs**.

OPDRACHT

In dit bestek vragen we een onderzoek naar kwaliteitsvol onderwijs in en over gebarentaal voor leerlingen met en zonder auditieve beperking. Het onderzoek dient een antwoord te formuleren op volgende vragen:

1. Wat zijn volgens de wetenschappelijke literatuur kenmerken van effectieve vormen van onderwijs waarbij gebarentaal een van de onderwijstalen is? Bijzondere aandacht dient daarbij te gaan naar:
 - a) Welke praktijken en organisatievormen van tweetalig onderwijs waarbij gebarentaal een van de twee onderwijstalen is, bestaan er in binnen- en buitenland?
 - b) Welke drempels en hinderpalen dienen hierbij overwonnen te worden en hoe doen scholen dit? Wat zijn de kritische succesfactoren?
 - c) Is er binnen het tweetalig aanbod nood aan differentiatie voor kinderen met en zonder auditieve beperking?
 - d) Indien er voor kinderen met en zonder een auditieve beperking binnen het tweetalig onderwijs een differentiatie van het aanbod nodig is, hoe kan die differentiatie dan in zijn werk gaan?

² Indien uit het onderzoek zou blijken dat het toekomstig regelgevend kader ontoereikend is, of geen kwalitatief onderwijs bewerkstelligt, kan ook het regelgevend kader zelf nog worden aangepast. Het onderzoek staat echter in de eerste plaats in functie van het uitbouwen van het concrete aanbod.

2. Met betrekking tot de organisatievorm in de Vlaamse onderwijscontext stellen we de volgende vragen:
- Onder welke vormen kan tweetalig onderwijs Nederlands – VGT worden geïmplementeerd in de Vlaamse onderwijscontext van het gewoon basisonderwijs? Welke organisatievormen zijn werkbaar?
 - Wat zijn de randvoorwaarden, rekening houdend met de specificiteit van het onderwijsniveau, groepscompositie, groepsgrootte en andere voor de Vlaamse context relevante factoren?
 - Welke afwegingen dienen daarbij gemaakt te worden? Bijzondere aandacht dient daarbij te gaan naar de concrete vertaalslag naar de Vlaamse onderwijscontext, het schoolbeleid en de klasvloer.
 - Hoe kunnen er voldoende garanties worden ingebouwd voor de optimale ontwikkeling van het (gesproken) Nederlands van:
 - de leerlingen zonder een auditieve beperking die omwille van hun (thuis)context toch de keuze maken voor het tweetalig aanbod?
 - leerlingen met een auditieve beperking?
3. Welke (vak)didactische methodes kunnen worden aangewend in het tweetalig aanbod? Bijzondere aandacht dient daarbij te gaan naar:
- Literatuurstudie en informatie over (vak)didactiek bij het geven van les *over* de VGT
 - Literatuurstudie en informatie over (vak)didactiek bij het geven van les *in* de VGT.

VERWACHTE RESULTATEN

Als **eindresultaten** van dit onderzoek verwachten we:

- **een wetenschappelijk rapport (inclusief theoretisch kader en methodologie)** op basis van de reviewstudie en analyse van concrete praktijken en organisatievormen. Dit rapport dient uit te monden in een wetenschappelijk onderbouwd referentiekader tweetalig onderwijs Nederlands – Vlaamse Gebarentaal in de Vlaamse onderwijscontext;
- **een praktijkgerichte, digitaal ontsloten leidraad voor het onderwijsveld** gebaseerd op het wetenschappelijk onderbouwd referentiekader voor kwaliteitsvol tweetalig onderwijs Nederlands – Vlaamse Gebarentaal. De leidraad bevat voorbeelden uit de praktijk en praktische aanbevelingen ten aanzien van onderwijsactoren op verschillende niveaus (leerkrachten, scholen, schoolbesturen, pedagogische begeleidingsdiensten, nascholingsorganisaties,...). Deze leidraad dient te worden ontwikkeld in samenwerking met de relevante actoren uit het onderwijsveld;
- onderbouwde **aanbevelingen ten aanzien van beleidsmakers** op verschillende niveaus (onderwijsverhouding, schoolbesturen, het GO! en de koepels,...).

TIMING

De eindresultaten worden verwacht tegen februari 2023.

PRIJS

Voor dit onderzoek wordt een budget voorzien van 139.000 euro.

IN DE OFFERTE TE BEHANDELEN ELEMENTEN

1 Identificatie van de indiener(s)

In de offerte kunnen meerdere inschrijvers worden aangeduid. Het is noodzakelijk om bij een samengesteld team een coördinator aan te duiden.

2 Kwaliteit van het inhoudelijk en technisch voorstel:

We verwachten van de inschrijver dat hij in zijn offerte duidelijk zijn strategie en visie op de opdracht weergeeft en uitlegt waarom het voorstel volgens de inschrijver tot de gewenste resultaten zal leiden.

We verwachten een onderbouwd plan van aanpak (met inbegrip van verantwoording van het conceptueel kader en de methodologie die gehanteerd zal worden).

2.3 Kwaliteit en ervaring van het team

We verwachten van de inschrijver dat hij in zijn offerte de specifieke competenties bespreekt van het personeel, gerelateerd aan hun rol in het project en dat hij informatie verschaft over de ervaring van het personeel met soortgelijke opdrachten. We verwachten ook de opgave van een aantal cases die de inschrijver relevant acht om zijn ervaring te staven. We verwachten ook dat de inschrijver dezelfde gegevens verstrekt over het eventuele personeel dat in onderaanneming wordt aangewend.

2.4 Uitvoeringsplan van het project

Van de inschrijver verwachten we dat hij in zijn offerte de beschikbaarheid van het voorgestelde personeel aangeeft gedurende de duur van de opdracht (in uren en dagen). We verwachten ook dat hij uitlegt op welke wijze en volgens welke timing hij (tussentijds en) op het einde van de opdracht zal rapporteren.

2.5 De prijs

In deze rubriek worden de diverse nominale bedragen aangegeven, opgesplitst per rubriek, die de indiener(s) nodig achten voor de uitvoering van de opdracht.

GUNNINGSPROCEDURE

Dit is een O&O-opdracht overeenkomstig de bepalingen van het artikel 32 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten. De oproep wordt gericht aan de Vlaamse hoger onderwijsinstellingen. De oproep wordt gepubliceerd op de website onderwijsonderzoek.be.

De offertes moeten ten laatste op 31 januari 2022 om 12u elektronisch worden bezorgd via mail aan caroline.gijselinckx@ond.vlaanderen.be met in cc: sbo.secretariaat@ond.vlaanderen.be. Om ontvankelijk te zijn, dienen de offertes volledig en nauwkeurig uitgeschreven te zijn volgens de

vormelijke en inhoudelijke vereisten zoals vermeld in het aanvraagformulier en de aanvullende richtlijnen in deze uitnodiging tot het indienen van offertes.

Elke ontvankelijk verklaarde offerte wordt beoordeeld door een commissie hiervoor samengesteld door de secretaris-generaal van het departement Onderwijs en Vorming.

De beoordeling zal gebeuren op basis van volgende criteria:

a. Kwaliteit van de offerte en deskundigheid van de indieners (60/100 punten)

Hierbij wordt enerzijds rekening gehouden met de visie op de opdracht, de mate waarin de methodologie een antwoord kan bieden op de onderzoeksvragen. Ook wordt de beschrijving en verantwoording van alle componenten van het onderzoeksopzet beoordeeld. Er wordt onder meer gekeken naar:

- Een adequaat theoretisch kader om de onderzoeksvragen te beantwoorden. Het voorstel moet verwijzingen bevatten naar de bestaande wetenschappelijke literatuur over onderwijs aan leerlingen met een auditieve beperking, gebarentaal in inclusieve onderwijssettings en Vlaamse gebarentaal in het bijzonder;
- De methodologie om de onderzoeksvragen te beantwoorden. Het voorstel moet de analysemethoden en -rapportering beschrijven en verantwoorden;
- De relevantie en bruikbaarheid voor het beleid en de onderwijspraktijk;
- De kwaliteit en toegankelijkheid van de inspiratieleidraad;
- De haalbaarheid van het plan van aanpak en bijhorende timing. Er dient een planning beschreven en beargumenteerd te worden.

Anderzijds zal er voor de indieners worden nagegaan in welke mate zij ervaring hebben met de uitvoering van soortgelijke onderzoeksopdrachten. We verwachten van de indieners minstens:

- Ervaring en expertise in soortgelijke wetenschappelijke onderzoeken (inclusief dataverzameling en -analyse) en ontwikkeling van valorisatievormen (bijvoorbeeld een inspiratieleidraad);
- Vertrouwdheid met de wetenschappelijke literatuur inzake onderwijs aan leerlingen met een auditieve beperking, gebarentaal in inclusieve onderwijssettings en Vlaamse gebarentaal in het bijzonder;
- Vertrouwdheid met het Vlaamse onderwijslandschap;
- Management- en organisatievaardigheden van het team, bestaande uit onder andere:
 - het opzetten van gelijkaardige onderzoeksprojecten;
 - het betrekken van voor het onderzoek relevante stakeholders en experts;
 - het opzetten van effectieve governance-structuren om de in het opzet bepaalde resultaten tijdig en kwaliteitsvol te realiseren.

b. Prijs van het voorstel (40/100 punten)

Dit betreft een absoluut prijs criterium; de score zal worden berekend ten opzichte van de goedkoopste offerte.

Het voorstel moet een gedetailleerde prijsofferte bevatten in relatie tot de verschillende onderdelen en fasen van het onderzoek. De maximumprijs voor dit onderzoek is 139.000 EUR (inclusief BTW indien van toepassing).

De beoordelingscommissie stelt een gemotiveerde rangschikking van de voorstellen op. Elk onderzoeksvoorstel krijgt een score die gebaseerd is op de hierboven vermelde kwaliteitscriteria en een commentaar die de gegeven score verantwoordt. Als de beoordelingscommissie bijstellingen noodzakelijk acht, kunnen de voorstellen verder onderhandeld worden.

Om gerangschikt te worden dient een voorstel minstens 75% te behalen op het totaal van de bovengenoemde criteria. Die rangschikking zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse minister van Onderwijs, die definitief beslist over de gunning.

De modaliteiten van de financiering van het geselecteerde voorstel zullen worden vastgelegd in een overeenkomst gesloten tussen de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs en de geselecteerde inschrijver.

Er wordt een online informatiesessie georganiseerd op maandag 17 januari 2022 van 11u tot 12u. Inschrijving voor deze infosessie kan gebeuren via mail naar Caroline Gijssels (caroline.gijssels@ond.vlaanderen.be) en dit ten laatste op vrijdag 14 januari 2022 om 17u. Het verslag van deze informatiesessie zal worden gepubliceerd op de website <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/nieuws/onderwijsonderzoek>.